

**Missatge del sant pare Francesc
per a la Jornada Mundial de l’Alimentació**

16 d’octubre de 2023

A Sa Excel·lència
el senyor Qu Dongyu
Director General de la FAO

Excel·lència,

La Jornada Mundial de l’Alimentació se celebra en una conjuntura en la qual la misèria i el descoratjament no donen treva a nombrosos germans nostres. En efecte, el crit d’angoixa i desesperació dels pobres ha de despertar-nos de la letargia que ens afligeix i interpel·la les nostres consciències. La condició de fam i desnutrició que fereix greument molts éssers humans és el resultat d’un cúmul injust d’injustícies i desigualtats que deixa moltes persones tirades a la cuneta de la vida i permet que uns pocs s’instal·lin en un estat d’ostentació i opulència. Això s’aplica no sols als aliments, sinó també a tots els recursos bàsics, la inaccessibilitat dels quals per a moltes persones representa un afront a la seva dignitat intrínseca, atorgada per Déu. És, sens dubte, un insult que hauria d’avergonyar tota la humanitat i mobilitzar la comunitat internacional.

En aquest sentit, el tema que centra les reflexions de la Jornada d’enguany: “L’aigua és vida, l’aigua és aliment. No deixis ningú enrere”, convida a subratllar el valor insubstituïble d’aquest recurs per a tots els éssers vius del nostre planeta, de la qual cosa es deriva la preemtorietat de planificar i implementar la seva gestió de manera sàvia, acurada i sostenible, de manera que tots puguin gaudir-lo per a satisfer les seves necessitats substancials, i es pugui també sostenir i impulsar el desenvolupament humà adequat, sense que ningú no en sigui exclòs.

L’aigua és vida perquè garanteix la supervivència; però en l’actualitat aquest recurs es veu amenaçat per desafiaments seriosos en termes de quantitat i qualitat. En molts llocs del planeta, els nostres germans pateixen malalties o moren precisament per l’absència o escassetat d’aigua potable. Les sequeres provocades pel canvi climàtic estan deixant ermes grans regions i ocasionant enormes estralls en ecosistemes i poblacions. La gestió arbitrària dels recursos hídrics, la seva distorsió i contaminació danyen especialment els indigents i constitueixen un greuge vergonyós davant el qual no podem quedar amb els braços plegats. Contràriament, de manera comminatòria, hem de reconèixer que «l’accés a l’aigua potable i segura és un dret humà bàsic, fonamental i universal, perquè determina la supervivència de les persones, i per tant és condició per a l’exercici dels altres drets humans» (Carta enc. *Laudato si’*, n. 30). Per això, és imprescindible invertir més en infraestructures, en xarxes de clavegueram, en sistemes de sanejament i depuració d’aigües residuals, en particular a les zones rurals més remotes i deprimides. Tanmateix és important elaborar models educatius i culturals que sensibilitzin la societat per tal que es respecti i preservi aquest bé primari. Mai no ha de conceptuar-se l’aigua com una mera mercaderia, com un producte d’intercanvi o un article per a especular.

L’aigua és aliment perquè és essencial per a aconseguir la seguretat alimentària, i és un mitjà de producció i un component indispensable per a l’agricultura. En els cultius, cal fomentar programes eficaços que evitin pèrdues en les conduccions de rec agrícola;

utilitzar plaguicides i fertilitzants orgànics i inorgànics que no contaminin l'aigua; afavorir també mesures que salvaguardin la disponibilitat dels recursos hídrics per a impedir que una escassetat aguda es converteixi en causa de conflictes entre comunitats, pobles i nacions. A més, la ciència i la innovació tecnològica i digital han de posar-se al servei d'un equilibri sostenible entre el consum i els recursos disponibles, evitant impactes negatius en els ecosistemes i perjudicis irreversibles en el medi ambient. Per això els organismes internacionals, els governs, la societat civil, l'empresa, les institucions acadèmiques i d'investigació, així com altres entitats han d'unir voluntats i sumar idees per tal que l'aigua sigui patrimoni de tots, es distribueixi millor i es gestioni de manera sostenible i racional.

Finalment, la celebració de la Jornada Mundial de l'Alimentació ha de servir també per a recordar que la cultura de l'exclusió ha de ser incisivament contrarestada amb accions fonamentades en una cooperació responsable i lleial per part de tots. El nostre món és massa interdependent i no pot donar-se el luxe de dividir-se en blocs de països que promouen els seus interessos de manera no legítima i esbiaixada. Som cridats, en canvi, a pensar i actuar en termes de comunitat, de solidaritat, intentant donar prioritat a la vida de tots per damunt de l'apropiació de béns per part d'alguns.

Senyor Director General, lamentablement avui assistim a una escandalosa polarització de les relacions internacionals causada per les crisis i pels enfrontaments existents. Es desvien cap a la producció i el comerç d'armes ingents recursos financers i tecnologies innovadores que podrien emprar-se perquè l'aigua fos font de vida i progrés per a tots. Mai abans no havia estat tan urgent convertir-nos en promotors del diàleg i artífexs de la pau. L'Església no es cansa de sembrar aquells valors que edifiquin una civilització que trobi en l'amor, el respecte mutu i l'ajuda recíproca una brúixola per a orientar els seus passos, abocant-se sobretot en els germans que més pateixen, com els famolencs i els assedegats.

Amb aquests desitjos, al mateix temps que agraeixo a l'Organització de les Nacions Unides per a l'Alimentació i l'Agricultura tot el que fa per a promocionar el desenvolupament agrícola, una nutrició sana i suficient per a cada persona i un ús sostenible de l'aigua, invoco abundants benediccions celestials damunt tots els qui lluiten per un món millor i més fraternal.

Francesc

Vaticà, 16 d'octubre de 2023